

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2017/1748**z dnia 27 kwietnia 2017 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia SESAR za rok budżetowy 2015**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia SESAR za rok budżetowy 2015,
 - uwzględniając art. 94 Regulaminu i załącznik IV do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinię Komisji Transportu i Turystyki (A8-0096/2017),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie SESAR („Wspólne Przedsięwzięcie”) zostało ustanowione w lutym 2007 r. z myślą o prowadzeniu programu badań z zakresu zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (SESAR), który ma na celu unowocześnienie zarządzania ruchem w Europie;
- B. mając na uwadze, że w wyniku przyjęcia rozporządzenia Rady (UE) nr 721/2014 ⁽¹⁾ Wspólne Przedsięwzięcie SESAR 2 wydłużyło czas trwania Wspólnego Przedsięwzięcia do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- C. mając na uwadze, że projekt SESAR dzieli się na „fazę definicji” (2004–2007) przeprowadzoną przez Eurocontrol, pierwszą „fazę rozwoju” (2008–2016), finansowaną ze środków na okres programowania 2008–2013 i zarządzaną przez Wspólne Przedsięwzięcie, oraz „fazę wdrażania” (2014–2020) prowadzoną równoległe do „fazy rozwoju”; mając na uwadze, że faza wdrażania ma zostać prowadzona przez branżę i zainteresowane podmioty w celu utworzenia i wdrażania na dużą skalę nowej infrastruktury zarządzania ruchem lotniczym;
- D. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie podjęło autonomiczną działalność w 2007 r.;
- E. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie zostało pomyślane jako partnerstwo publiczno-prywatne, którego członkami założycielskimi są Unia i Eurocontrol;
- F. mając na uwadze, że budżet przeznaczony na fazę rozwoju projektu SESAR na lata 2008–2015 wynosi 2 100 000 000 EUR i ma być w równych częściach sfinansowany przez Unię, Eurocontrol oraz uczestniczących w projekcie partnerów publicznych i prywatnych, a budżet przeznaczony na fazę wdrażania programu SESAR 2 na lata 2014–2024, finansowany z programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji („Horyzont 2020”), wynosi 585 000 000 EUR; mając na uwadze, że zgodnie z nowymi umowami członkowskimi w ramach programu „Horyzont 2020” oczekuje się, że wkład Eurocontrol wyniesie ok. 500 000 000 EUR, a wkład innych partnerów z branży lotniczej – ok. 720 700 000 EUR;
- G. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie jest zobowiązane do prowadzenia odrębnych ksiąg rachunkowych dla pierwszego programu (w latach 2007–2016, finansowanego w ramach siódmego programu ramowego/TEN-T (SESAR 1)) oraz dla drugiego programu (w latach 2014–2024, finansowanego w ramach programu „Horyzont 2020” (SESAR 2)) (łącznie „SESAR 2020”);

Uwagi ogólne

1. na podstawie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego („sprawozdania Trybunału”) zauważa, że sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji;
2. odnotowuje okres przejściowy Wspólnego Przedsięwzięcia i programu rozwoju SESAR z uwagi na fakt, że zamknięcie SESAR 1 miało się zakończyć planowo w 2015 r., jednak działania z zakresu badań i innowacji w obszarze zarządzania ruchem lotniczym wykroczyły poza początkowe ramy finansowe 2007–2013 i przeszły do ram finansowych 2014–2020 w ramach programu „Horyzont 2020”; odnotowuje przejście do programu SESAR 2 i rozpoczęcie wykonywania badań poszukiwawczych i przemysłowych oraz projektów innowacyjnych w ramach SESAR 2020;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 721/2014 z dnia 16 czerwca 2014 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 219/2007 w sprawie utworzenia wspólnego przedsięwzięcia w celu opracowania europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji (SESAR) w odniesieniu do przedłużenia wspólnego przedsięwzięcia do roku 2024 (Dz.U. L 192 z 1.7.2014, s. 1).

Zarządzanie budżetem i finansami

3. uznaje, że rok 2015 był pierwszym rokiem rzeczywistego przejścia z programu SESAR 1 (finansowanego z siódmego programu ramowego i TEN-T) do SESAR 2 (finansowanego ze środków programu „Horyzont 2020”), ponieważ umowy o udzielenie dotacji w ramach programu „Horyzont 2020” oraz dwustronne umowy z Eurocontrol i branżą lotniczą nie zostały zawarte do końca 2015 r.;
4. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniem z zarządzania budżetem i finansami ostateczny budżet SESAR 1 na rok budżetowy 2015 obejmował środki na zobowiązania w wysokości 30 229 774 EUR oraz środki na płatności w wysokości 126 733 842 EUR, natomiast ostateczny budżet SESAR 2020 na rok budżetowy 2015 obejmował środki na zobowiązania w wysokości 51 470 000 EUR oraz środki na płatności w wysokości 10 300 000 EUR;
5. zauważa na podstawie sprawozdania Trybunału, że stopy wykorzystania środków na zobowiązania i środków na płatności wynosiły odpowiednio 100 % i 82,3 %; podkreśla na podstawie odpowiedzi Wspólnego Przedsięwzięcia, że stopa wykorzystania środków na płatności w wysokości 82,3 % wynikała z dwumiesięcznego opóźnienia w pierwszym programie „Horyzont 2020”, na które Wspólne Przedsięwzięcie nie miało wpływu; odnotowuje, że powiązane z tym niewykorzystane środki na płatności na 2015 r. w pełni ponownie ujęto w budżecie na 2016 r.;
6. zauważa, że z ogółu środków, na które zaciągnięto zobowiązania operacyjne w 2015 r. (74 500 000 EUR), 29 % stanowiły zobowiązania indywidualne oparte na zamkniętych postępowaniach o przyznanie dotacji i udzielenie zamówienia, a pozostałe 71 % stanowiły zobowiązania globalne, w przypadku których postępowanie nie zostało zakończone; zauważa, że wysoki poziom zobowiązań globalnych w 2015 r. wynika z tego, iż pierwsze zaproszenia do składania wniosków w ramach programu „Horyzont 2020”, dotyczące przyznania dotacji na łączną kwotę 51 470 000 EUR, ogłoszono w drugiej połowie 2015 r., a związane z nimi umowy podpisano w 2016 r.;
7. odnotowuje, że w ramach audytu za 2015 r. skontrolowano 257 zestawień poniesionych wydatków, odnoszących się do wszystkich 15 członków i opiewających na kwotę 61 000 000 EUR, tj. 11 % łącznych zadeklarowanych kosztów w wysokości 560 800 000 EUR, przy czym poziom błędu resztowego wyniósł 0,70 %;

Przesunięcia

8. przyjmuje do wiadomości, że Wspólne Przedsięwzięcie dokonało w 2015 r. dwóch przesunięć budżetowych na łączną kwotę 79 500 EUR; uznaje, że poziom i charakter przesunięć w 2015 r. nie wykraczał poza ramy określone w przepisach finansowych zawartych w art. 26 ust. 1 przepisów finansowych Wspólnego Przedsięwzięcia;

Postępowania o udzielenie zamówienia i procedury naboru pracowników

9. zauważa na podstawie sprawozdania Trybunału, że budżet operacyjny na 2015 r. przewidywał plan zatrudnienia obejmujący 39 pracowników na czas określony i trzech oddelegowanych ekspertów krajowych, co daje łącznie 42 stanowiska, z których na koniec 2015 r. obsadzonych było 41;
10. zwraca uwagę, że Wspólne Przedsięwzięcie przeprowadziło 13 postępowań o udzielenie zamówienia o wartości ok. 76 700 000 EUR zgodnie z przepisami finansowymi Wspólnego Przedsięwzięcia, aby zapewnić uczciwą konkurencję między dostawcami i jak najefektywniejsze wykorzystanie środków finansowych Wspólnego Przedsięwzięcia; ponadto odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie podpisało 28 umów, z których 20 stanowiły umowy szczegółowe w ramach umów ramowych, a 8 – umowy zawarte w wyniku postępowań o udzielenie zamówienia, rozpoczętych w 2014 lub 2015 r.;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

11. odnotowuje, że w 2015 r. zarząd przyjął strategię zwalczania nadużyć finansowych Wspólnego Przedsięwzięcia, która uwzględnia priorytety określone przez Komisję w ramach wspólnego podejścia do zdecentralizowanych agencji Unii, określa podejście Wspólnego Przedsięwzięcia w tym obszarze oraz wyznacza cele dyrektora wykonawczego i zarządu w zwalczaniu nadużyć finansowych na kolejny okres wynoszący od dwóch do trzech lat;
12. z zadowoleniem przyjmuje, że w 2015 r. Wspólne Przedsięwzięcie przyjęło wieloaspektowe podejście do skutecznego kontrolowania i ograniczania ryzyka zarządzania nim, a także wprowadziło mechanizmy kontroli umożliwiające odpowiednie zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi, a ponadto oczekuje, że Parlament, Rada i opinia publiczna będą co roku informowane o wynikach i następstwach tych działań;

13. zauważa na podstawie sprawozdania Trybunału, że w lipcu 2015 r. Komisja wydała wytyczne dla wspólnych przedsięwzięć na temat konfliktu interesów, obejmujące wspólny wzór deklaracji o braku konfliktu interesów; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie, by uwzględniło te wytyczne w swoich procedurach i poinformowało organ udzielający absolutorium o złożeniu wyżej wymienionych deklaracji;

Kontrola wewnętrzna

14. zauważa, że rozpoczęcie SESAR 2020 miało wpływ na system kontroli wewnętrznej i wymusiło zmianę podejścia, a nowe procesy w ramach programu „Horyzont 2020” wciąż wymagają wdrożenia; odnotowuje, że w 2015 r. zarządzanie programem i finansowaniem SESAR 2020 zostało objęte przepisami i zasadami regulującymi program „Horyzont 2020”, co wymagało szeregu zmian w strukturze administracyjnej i operacyjnej oraz w otoczeniu Wspólnego Przedsięwzięcia;

Audyty wewnętrzne

15. zauważa, że w październiku 2015 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji (IAS) przeprowadziła audyt dotyczący zarządzania operacyjnego oraz aktualizacji centralnego planu zarządzania; zauważa, że IAS wydała dziewięć zaleceń, z których jedno określono jako „bardzo istotne”, a sześć jako „istotne”; z zadowoleniem odnotowuje, że wdrożono jedno bardzo istotne zalecenie i pięć z sześciu istotnych zaleceń; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do zdania organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania z wdrażania pozostałych zaleceń;
16. uznaje, że wskutek audytu dotyczącego centralnego planu zarządzania IAS wydała trzy główne zalecenia, do których Wspólne Przedsięwzięcie opracowało szczegółowy plan działania; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do poinformowania organu udzielającego absolutorium o postępach w realizacji tego planu działania;

Zaproszenia do składania wniosków

17. odnotowuje, że w ramach finansowania z programu „Horyzont 2020” w 2015 r. ogłoszono trzy zaproszenia do składania wniosków obejmujące dwa rodzaje działań; należały do nich przede wszystkim działania w zakresie badań naukowych i innowacji oraz działania innowacyjne; uznaje, że w ramach zaproszeń przedstawiono 28 tematów, a otrzymane wnioski oceniono na podstawie kryteriów doskonałości, oddziaływania oraz jakości i skuteczności realizacji; trzecie zaproszenie dotyczyło wniosków o ostateczne członkostwo;
18. odnotowuje, że Wspólne Przedsięwzięcie przyjęło wieloletni program prac SESAR 2020 zgodnie z priorytetami zaktualizowanego centralnego planu zarządzania europejskim ruchem lotniczym, który pełni funkcję „całościowego programu prac Wspólnego Przedsięwzięcia” oraz wyszczególnia rozmaite działania operacyjne, techniczne i przekrojowe wymagane do skutecznej realizacji SESAR 2020;

Inne kwestie

19. odnotowuje, że zarząd przyjął w grudniu 2015 r. centralny plan zarządzania ruchem lotniczym (wydanie z 2015 r.) obejmujący zarówno rozwój, jak i wdrażanie SESAR; z zadowoleniem przyjmuje opracowanie wizji SESAR 2035+ obejmującej ambitne cele dotyczące realizacji oraz wstępne perspektywy dla przedsiębiorstw;
20. z zadowoleniem przyjmuje pomyślną realizację prac zleconych przez Komisję w odniesieniu do fazy definicji dotyczącej zdalnie kierowanych bezzałogowych systemów powietrznych (BSP); podkreśla, jak ważne jest wstępne porozumienie z szeroko pojętą branżą lotniczą w sprawie bezpiecznej integracji bezzałogowych statków powietrznych w cywilnej przestrzeni powietrznej; zwraca również uwagę, że w grudniu 2015 r. rozpoczęto badanie perspektywiczne „Bezzałogowe statki powietrzne”, które ma stanowić podstawę dla właściwego włączenia działań w zakresie BSP do centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym;
21. odnotowuje wyniki przeprowadzonej w 2015 r. analizy porównawczej dotyczącej zasobów ludzkich: 54 % stanowisk operacyjnych, 44 % stanowisk administracyjnych i 2 % stanowisk neutralnych;
22. podkreśla kluczową rolę, jaką Wspólne Przedsięwzięcie odgrywa w koordynacji i realizacji badań prowadzonych w ramach projektu SESAR stanowiącego podstawę jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej.